

Solidaarisuus

Kansainvälinen solidaarisuussäätiö | Internationella solidaritetsfonden | International Solidarity Foundation | Fundación de Solidaridad Internacional

Sisäministeriö

Lausunto hallituksen esitysluonnokseen rahankeräyslain muuttamisesta

Kansainvälinen solidaarisuussäätiö (myöhemmin Solidaarisuus) toteaa hallituksen esitysluonnoksesta rahankeräyslain muuttamiseksi seuraavaa:

Rahankeräyslain ensisijaisena tarkoituksena on edistää rahankeräysten luotettavuutta ja yleistä lahjoitusvalmiutta. Esitysluonnoksessa ehdotetaan rahankeräyslain uudistamista muuttuneen toimintaympäristön, rahankeräystä harjoittavien toimijoiden ja avoimuuden lisäämisen näkökulmasta. Esitysluonnoksen ratkaisuihin lupakäytännön keventäminen, keräystapasidonnaisuuden poistaminen, luparekisterin julkisuus ja rahankeräysten toimeenpanijoiden itsesääntelyn kehittäminen ovat oikeita lähtökohtia.

Rahankeräyslain uudistusta ei tulisi tarkastella vain järjestöjen ja niiden taloudellisten toimintaedellytysten näkökulmasta, vaan myös vastikkeetta erilaisiin keräystarkoituksiin lahjoittavien yksityisten tahojen oikeusturvan kautta. Hallituksen esitysluonnoksen ja aikaisempien rahankeräyslakien puute on, etteivät ne ota riittävästi huomioon tätä näkökulmaa.

Lahjoittajalla on oltava luottamus rahankeräyksen toimeenpanijaa kohtaan. Sen takeena on viranomaisen lupamenettelyyn perustuva ennakkovalvonta, eikä ilmoitusmenettely välttämättä ole tähän tarkoitukseen riittävä. Rahankeräykseen liittyvää byrokratiaa on mahdollista vähentää muilla keinoin, esimerkiksi ohjeistuksia ja lomakkeita selkeyttämällä.

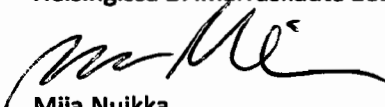
Hallituksen esitysluonnoksessa viitataan eräisiin lakiuudistuksen seurauksiin, jotka heikentävät lahjoittajan asemaa. Siinä ennustetaan keräyskulujen kasvua, vaikka lahjoittajan näkökulmasta kohtuulliset keräyskulut palvelisivat parhaiten lahjoittajan toivetta.

Solidaarisuus toteaa, että esitysluonnos heikentää lahjoittajan mahdollisuutta erottaa yleishyödyllistä tarkoitusta tukeva keräys liiketoiminnan tukemiseksi järjestetystä keräyksestä ja aiheuttaa näin ilmeisen keräysten tarkoituksen sekoittumisen ja lahjoittajan motiivierehdyksen vaaran.

Esitysluonnoksessa liiketoiminnan ja yleishyödyllisen toiminnan sekoittuminen rahankeräyksessä sekä ennakkolupamenettelyn puute kasvattavat rikollisen toiminnan, kuten rahanpesun tai petosten, riskiä huomattavasti. Nämä ilmiöt heikentävät lahjoittajan luottamusta keräystoimintaan, vaikeuttavat keräystoiminnan onnistumista ja murentavat täten kolmannen sektorin toimintaedellytyksiä. Näin ollen rahankeräyslain ensisijainen tarkoitus ei esitysluonnoksessa toteudu.

Solidaarisuus esittää, että lahjoittajan oikeusturvan vuoksi rahankeräyksellä hankitut varat voidaan käyttää ainoastaan yleishyödylliseen tarkoitukseen. Lisäksi Solidaarisuus katsoo, että rahankeräyksen toimeenpano tulisi olla pääsääntöisesti luvanvaraista toimintaa. Lupamenettelyä tulisi kuitenkin nopeuttaa ja joustavoittaa sekä alan itsesääntelyä kehittää viranomaisvalvonnan rinnalla.

Helsingissä 27. marraskuuta 2014

Miia Nuikka
Toiminnanjohtaja